

Informe sobre el dispositiu d'atenció a  
Menors Estrangers No Acompanyats (MENAs)  
en procés de determinació de la minoria d'edat,  
a la Ciutat de la Justícia

Proposta tècnica

entitats  
catalanes  
d'acció  
social



Fedaia  
Federació d'entitats  
d'atenció a la infància  
i l'adolescència



## Introducció

Des de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència es va fer l'encàrrec a ECAS de l'elaboració d'un projecte tècnic sobre el dispositiu d'atenció als MENA, mentre están en procés de determinació d'edat, a la Ciutat de la Justícia

El motiu és que el procediment actual, tot i que ha millorat, presenta diversos problemes, no satisfà ni el sector social, ni Fiscalia, ni jutges, ni Mossos d'Esquadra, ni DGAIA.

ECAS es posa d'acord amb Fedaia i Fepa per presentar un document que expressi la posició del sector i una comissió mixta revisa el resultat. Les juntes directives l'aproven.

## **Motius de la proposta**

Els problemes del procediment actual són de tres tipus:

### **Jurídics**

No es compleixen estrictament el que estableixen les lleis sobre menors i sobre immigració.

### **Socials i humanitaris**

Les instal·lacions, l'entorn i el procediment no ofereixen el tracte més adequat a menors sense família.

### **Funcionals**

Actualment hi ha accions innecessàries o duplicades, trasllats, temps d'espera llargs...

## **Objectius del dispositiu**

1. Preservar els Drets de la Infància
2. Garantir la seguretat i integritat
3. Reduir al mínim el temps d'interinitat.
4. Donar alternatives als majors d'edat
5. Evitar la transferència a un CIE

## **criteris generals**

**Pressuposar la minoria d'edat si no es demostra el contrari.** I això ho determinarà finalment un jutge, després d'un procés complet.

**Evitar proves innecessàries per determinar l'edat.** Per exemple, si ja s'han fet, i ha resultat menor.

**Evitar un tracte o ambient de reclusió o estigmatitzant.** Policia uniformada, cotxes oficials, àrea de contenció...

## **Valors destacats de la proposta**

Es preserva l'atenció immediata des del primer moment per DGAIA.

Es garanteix representant del menor des del primer moment.

Es defineixen unes formes d'actuació amables i no estigmatitzants.

Es proposen mesures per reduir el temps global del procés de determinació d'edat.

Es marca un circuit d'atenció per als que són declarats majors d'edat, evitant l'abandonament al carrer o el risc d'anar al CIE.

## Aspectes destacats del circuit

En la proposta de circuit es detalla l'itinerari que ha de seguir el menor des del moment en que és detectat per qualsevol cos policial o persona, fins que arriba el Decret de Determinació d'Edat.

Les figures que intervenen són:

Mossos d'Esquadra

Cos Nacional de Policia

DGAIA

Educadors

Fiscal

Jutge

Advocat

Infermer

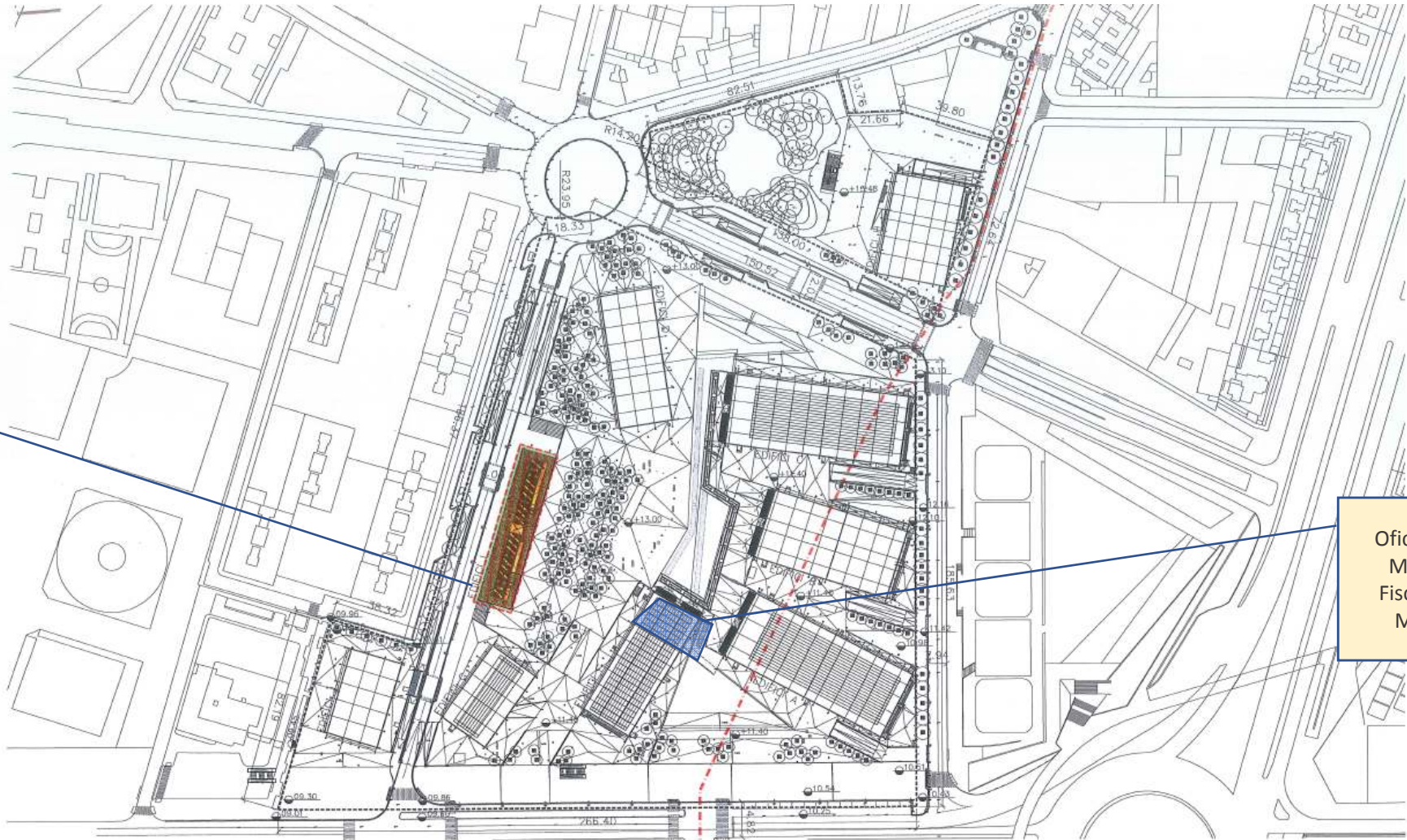
Metge forense

Hospital Clínic o altres centres mèdics

Intèrpret

Vigilant de seguretat

## Ubicació del dispositiu



Dispositiu d'acollida

Oficina d'Atenció al Menor (Mossos) Fiscalia de Menors Metge Forense



## Distribució de l'espai

**250 metres  
distribuïts entre  
planta baixa i  
entresol**

**Capacitat: 14 llits**

ESPAI	NOTES
Sala d'estar	Modular, modificable per crear diferents espais. Accés a internet i entreteniment.
7 Habitacions dobles	Disposar de taquilles amb tanca per cada noi. Reservar dues per ús individual.
WC i rentamans (2)	A combinar amb un mòdul sanitari únic o separat.
Dutxes (2)	A combinar amb un mòdul sanitari únic o separat.
2 Despatxos	Amb capacitat per 3-4 persones reunides.
Sala de neteja	Rentadora, Assecadora, estris de neteja.
Cuina	Pot estar dins un armari, a la sala d'estar
Taquilles personal	Pot ubicar-se a sala de neteja o al despatx

## Personal

**El promig d'arribades és de 20 setmanals, majoritàriament nois.**

**El temps de permanència al dispositiu no hauria de superar dos dies.**

Perfil	Notes
Educadors/es (4)	En torns segons mateixos criteris que a centres d'acollida de DGAIA. (24 hores)
Coordinador/a	
Guarda de seguretat	Control de l'accès i suport en situacions de conflicte (24 hores)
Infermer/a	Revisió higiènic – sanitària, prevenció contagis, cures. (horari limitat)
Intèrpret	Servei telefònic i/o presencial (a demanda)
Advocat	Suport en l'assessorament legal (horari limitat)

## Entrevistes

**14 persones entrevistades, més trucades i correus aclaratoris posteriors**

- Síndic de Greuges de Catalunya.
  - Bernat Albaiges, Assessor de l'Adjunta al Síndic per a menors.
- Síndica de Barcelona
  - Montserrat Saltó, Assessora en temes d'infància.
- Consorci de Serveis Socials de Barcelona
  - Joan Uribe, Gerent.
- Direcció General de Justícia Juvenil.
  - Pilar de las Heras, Directora General.
- SOS Racisme
  - Alba Cuevas, Directora.
- Mossos d'Esquadra:
  - David Casanovas, Cap Unitat Central de Menors.
  - Jaume García Sol, Sergent de Mossos d'Esquadra de la OAM (entrevista informal)
- Fiscalia de Menors de Barcelona
  - Francisco Tabuenca Arce
- Secretaria d'Igualtat, Migració i Ciutadania
  - Oriol Amorós, Secretari
  - Llorenç Olivé, cap de l'Àrea de Territori
  - Jordina Viñas Boladeras, Responsable de la Unitat Jurídico-tècnica.
- Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya.
  - Amadeo Pujol, cap del Servei de Clínica Médico Forense.
- Cuerpo Nacional de Policía
  - Pedro Manjón, Inspector en Cap de la Unidad Central contra las Redes de Inmigración y Falsedades Documentales (UCRIF).
  - José Prada, Cap del Grupo de Admisiones, Clasificación y Asesoramiento.

## Comissió de seguiment

Les entitats participants han enviat esmenes, comentaris i propostes que s'han integrat

Persona	Entitat
Albert Parés Casanova	Associació Noves Vies
Lorenzo González González	F. Iniciatives Solidàries
Guillem Correa	F. Iniciatives Solidàries
Sergi Gabernet	F. Mercè Fontanilles
Sonia Martínez Marfil	Fedaia
Raquel López Díez	Fedaia
Ferran Rofín Sanglas	Fundació Comptal
Montserrat Alfaro Agudo	Fundació Idea
Carol Sallent Serra	Fundació Idea
Xavier Sarmiento Plaza	Fundació Idea
Pepa Rosell Comí	INTRESS
Ariadna Tomás Roget	Noves Vies
Núria Martínez	Punt de Referència
Patricia Ortuño Redondo	Ass. In Via
Ana Villa	Fepa
Jordi Gusi	ECAS